

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

ВИСНОВОК

на проект Постанови Верховної Ради України «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Міжнародного кримінального суду, парламентів та урядів держав-членів ООН, держав - членів Групи Семи, держав - членів Європейського Союзу та НАТО, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї НАТО, Міжпарламентського союзу, Міжнародного комітету Червоного Хреста щодо цілеспрямованої і скоординованої політики російської федерації на створення небезпечних умов життя, які розраховані на фізичне знищення українців» (реєстр. № 15026 від 10.02.2026), внесений народними депутатами України Корнієнком О.С., Кондратюк О.К., Арахамією Д.Г. та ін.

За дорученням Голови Верховної Ради України та відповідно до статті 93 Регламенту Верховної Ради України Комітет на своєму засіданні 11 лютого 2026 року розглянув проект Постанови Верховної Ради України «Про Звернення Верховної Ради України до Організації Об'єднаних Націй, Міжнародного кримінального суду, парламентів та урядів держав-членів ООН, держав - членів Групи Семи, держав - членів Європейського Союзу та НАТО, Європейського Парламенту, Парламентської Асамблеї Ради Європи, Парламентської Асамблеї ОБСЄ, Парламентської Асамблеї НАТО, Міжпарламентського союзу, Міжнародного комітету Червоного Хреста щодо цілеспрямованої і скоординованої політики російської федерації на створення небезпечних умов життя, які розраховані на фізичне знищення українців» (реєстр. № 15026 від 10.02.2026), внесений народними депутатами України Корнієнком О.С., Кондратюк О.К., Арахамією Д.Г. та ін.

Метою проекту Постанови є ухвалення Звернення Верховної Ради України до парламентів та урядів іноземних держав, міжнародних

організацій та міжнародних парламентських асамблей із закликом посилити економічний, політичний, і дипломатичний тиск на російську федерацію, республіку білорусь, та інші держави, що підтримують російську збройну агресію проти України та змусити російську федерацію погодитись на імплементацію повного і безумовного припинення вогню, як першого кроку до реального мирного процесу, спрямованого на відновлення всеохоплюючого, справедливого та сталого миру на основі поваги до міжнародного права, у тому числі поваги до територіальної цілісності України в межах міжнародно визнаного державного кордону України, включно з територіальним морем, а також здійснити кроки для зміцнення обороноздатності України шляхом надання військової допомоги, засобів ППО та далекобійної зброї, створення спільних підприємств та залучення інвестицій в український оборонно-промисловий комплекс, включно з використанням заморожених російських активів для згаданих потреб.

Відповідно до Пояснювальної записки за підписами авторів реалізація Постанови не потребує додаткового фінансування з Державного бюджету України.

За наслідками розгляду проекту Постанови Комітет на своєму засіданні ухвалив рішення (Протокол № 255) рекомендувати Верховній Раді України включити згаданий проект Постанови Верховної Ради України до порядку денного п'ятнадцятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання, прийняти його за основу і в цілому із врахуванням техніко-юридичних правок та з наступними пропозиціями Комітету, а саме:

- назву проекту Постанови викласти у новій редакції:

«Звернення Верховної Ради України до парламентів та урядів іноземних держав, міжнародних організацій та міжнародних парламентських асамблей щодо засудження скоординованої політики російської федерації, спрямованої на створення неприйнятних умов життя Українського народу з метою його фізичного знищення»;

- частину першу та другу проекту Постанови викласти у новій редакції:

«1. Схвалити Звернення Верховної Ради України до парламентів та урядів іноземних держав, міжнародних організацій та міжнародних парламентських асамблей щодо засудження скоординованої політики російської федерації, спрямованої на створення неприйнятних умов життя Українського народу з метою його фізичного знищення (додається).

2. Доручити Голові Верховної Ради України невідкладно направити текст Звернення до парламентів та урядів іноземних держав, міжнародних організацій та міжнародних парламентських асамблей».

- схвалити проект Звернення у редакції Комітету, що додається.

Доповідачем з цього питання визначено народного депутата України Корнієнка О.С., співдоповідачем – Голову Комітету Мережка О.О.

Додаток: проект Звернення Верховної Ради України до парламентів та урядів іноземних держав, міжнародних організацій та міжнародних парламентських асамблей щодо засудження скоординованої політики російської федерації, спрямованої на створення неприйнятних умов життя Українського народу з метою його фізичного знищення, на 8 арк.

Голова Комітету

О.МЕРЕЖКО

Звернення

Верховної Ради України до парламентів та урядів іноземних держав, міжнародних організацій та міжнародних парламентських асамблей щодо засудження скоординованої політики російської федерації, спрямованої на створення неприйнятних умов життя Українського народу з метою його фізичного знищення

24 лютого 2022 року російська федерація розпочала повномасштабне збройне вторгнення в Україну, яке стало новим етапом агресивної війни російської федерації проти України, що триває з 2014 року. П'ятий рік поспіль держава-агресор здійснює постійні масовані обстріли України, спрямовані проти цивільного населення та цивільної інфраструктури нашої держави.

Україна є активним учасником міжнародних ініціатив щодо пошуку шляхів мирного врегулювання з метою завершення неспровокованої, незаконної, збройної агресії російської федерації проти нашої держави, які налагоджуються за посередництва Сполучених Штатів Америки. Попри все, держава-агресор – російська федерація, зухвало нехтуючи загально визнаними принципами і нормами міжнародного права, продовжує здійснювати цілеспрямовану та керовану владою російської федерації державну політику з метою знищення Українського народу та української державності.

Глобальний масштаб злочинного нападу російської федерації на мирне населення України як на тимчасово окупованій території, так і далеко від лінії бойового зіткнення демонструє глибинну природу злочинної політики російської федерації, яка не обмежується намаганнями незаконного захоплення української суверенної території, а полягає у наполегливому прагненні знищення українців як самобутньої етно-національної групи та руйнування нашої державності.

З початку збройної агресії російської федерації проти України в 2014 році, держава-агресор веде системну політику знищення Українського народу як носія права на самовизначення та єдиного джерела державотворчості на українській землі, адже саме існування самобутньої української нації руйнує основи злочинної кремлівської ідеології «рашизму», якою виправдовуються імперські зазіхання російської федерації на наших людей і нашу землю.

Місія Організації Об'єднаних Націй з моніторингу прав людини в Україні на початку січня цього року повідомила, що 2025 рік став найсмертоноснішим для українських мирних жителів з 2022 року. Жертви серед цивільного населення були на 31 відсоток більшими, ніж у 2024 році, і на 70 відсотків більшими, ніж у 2023 році. Внаслідок атак росіян підтверджено загибель 2514 мирних жителів та поранені 12 142 особи. Станом на 1 лютого 2026 року постраждали 102 592 цивільні особи, з них 37 657 – загинули, внаслідок 259 037 обстрілів, зафіксованих з 24 лютого 2022 року.

Показово ігноруючи волю міжнародної спільноти щодо припинення незаконних дій та грубих порушень своїх міжнародних зобов'язань та міжнародного гуманітарного права, влада російської федерації продовжує скеровувати свої основні зусилля на цілеспрямований, скоординований, систематичний, широкомасштабний напад на цивільне населення України шляхом масового вчинення дій, які мають ознаки воєнних злочинів, злочинів проти людяності та злочину геноциду.

Органи влади російської федерації, включно з окупаційними адміністраціями на тимчасово окупованих територіях, та командування збройних сил російської федерації діють в межах скоординованої, керованої державної політики, яка здійснюється через масові і систематичні порушення міжнародного права у сфері прав людини та міжнародного гуманітарного права.

Вірячи у безкарність, російська федерація демонстративно використовує незаконні методи й засоби ведення війни, які покликані створити для українців нестерпні умови життя, спрямовані на їх фізичне знищення.

Збройні сили російської федерації під централізованим командуванням, системно застосовують тактику навмисного завдання ударів по цивільних особах та об'єктах цивільної інфраструктури. Удари збройних сил російської федерації перетворюють квітучі українські міста на урбаністичну пустелю, яка ще довго залишатиметься символом нещадності цієї політики.

З 24 лютого 2022 року російська федерація застосувала проти України понад 13,3 тисячі ракет різних типів та понад 142,3 тисячі ударних безпілотних літальних апаратів. Значну частину своїх бомбово-ракетних атак збройні сили російської федерації спрямовували проти мирного населення та цивільної інфраструктури. У 2025 році приблизно 35 відсотків жертв серед цивільного населення були спричинені російськими авіаударами.

На фоні мирних міжнародних дипломатичних зусиль у 2025 році російська федерація потроїла свої повітряні удари по енергетичній інфраструктурі України порівняно з попереднім роком. Унаслідок російської окупації та руйнувань і пошкоджень повітряними ударами енергетичних потужностей України, ефективно виробництво електричної енергії впало до 20 відсотків від довоєнної потужності, що створює критичний дефіцит електроенергії. Понад 50 відсотків усіх гідроелектростанцій України було пошкоджено, а понад 40 відсотків - зруйновано, частина з яких не підлягає відновленню. російською федерацією знищено близько 90 відсотків теплових електростанцій України. На початку цього року через значні пошкодження енергетичної інфраструктури, завдані російськими повітряними ударами, близько 80 відсотків території України зазнало масштабних аварійних відключень в умовах екстремальних зимових морозів.

Сучасний побут людини базується на використанні електроенергії. Руйнування критичної інфраструктури призводить до серйозного порушення доступу людей до базових послуг, необхідних для створення елементарних умов повсякденного життя: сповіщення про небезпеку системами попередження про повітряні тривоги, електропостачання, опалення, гарячого та холодного

водопостачання, каналізації та санітарних систем, охорони здоров'я і доступу до ліків, освіти, економічної зайнятості, громадського транспорту та телекомунікацій. Активно застосовуючи далекобійну зброю для безпрецедентних за масштабами атак на енергетичну інфраструктуру, російська федерація розраховує спричинити відсутність доступу українців до цих базових послуг, що поставить під загрозу життя та здоров'я мільйонів людей.

Повітряні удари збройних сил російської федерації створюють реальну загрозу ядерного інциденту на українських атомних електростанціях, унаслідок порушення стабільного електропостачання для підтримки функціонування систем безпеки. Високі ризики пошкодження критичної інфраструктури, які можуть спровокувати надзвичайну ситуацію, несуть виклики для радіологічної безпеки всього континенту. У лютому 2025 року російський ударний безпілотний літальний апарат влучив в укриття, яке забезпечує безпеку світу від витоку радіації зі зруйнованого 4-го енергоблоку Чорнобильської атомної станції, внаслідок чого порушено його цілісність та завдано значної довготермінової шкоди. Під час масштабної атаки в ніч на 7 лютого 2026 року російські війська навмисно атакували, серед інших об'єктів, енергетичні об'єкти, від яких залежить робота українських атомних електростанцій, які були змушені знизити потужність після того, як російські ракети та безпілотні літальні апарати пошкодили електричні підстанції та відключили лінії електропередач. Це ставить під загрозу не лише безпеку України, а й спільну регіональну та європейську безпеку.

У свої атакі на цивільну інфраструктуру України збройні сили російської федерації використовують систематичну практику повторних, так званих подвійних, ударів по рятувальниках Державної служби України з надзвичайних ситуацій, пожежних бригадах, працівниках аварійно-рятувальних служб, медичних працівниках, поліцейських та інших особах, які беруть участь в ліквідації наслідків повітряних ударів. Крім того, вони наносять цілеспрямовані точні удари по пожежно-рятувальних частинах, медичних закладах, автомобілях швидкої допомоги з метою вбивства персоналу і виведення з ладу рятувальної техніки та обладнання.

Сили безпеки і оборони України залишаються головним та єдиним фактором захисту цивільного населення України. Водночас, зважаючи на значно переважаючий потенціал ресурсів держави-агресора, Україна відчуває постійний брак матеріальних засобів та людей для більш ефективної протидії геноцидному плану російської федерації. Після 12 років виснажливої боротьби з ворогом, враховуючи скоординовану державну політику російської федерації щодо систематичного та широкомасштабного вчинення воєнних злочинів, злочинів проти людяності та злочину геноциду, щораз стає очевиднішим, що міжнародна спільнота повинна істотно посилити свою підтримку України.

Наголошуючи, що Україна за підтримки світової спільноти реалізує своє невід'ємне право на самооборону відповідно до статті 51 Статуту Організації Об'єднаних Націй, у відповідь завдає ударів виключно по російських військових об'єктах та цілях,

засуджуючи зухвале порушення російською федерацією засадничих міжнародно-правових актів: Статуту Організації Об'єднаних Націй, Декларації ООН про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин та співробітництва між державами відповідно до Статуту ООН, Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 року, Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього від 9 грудня 1948 року, Заключного акта Наради з безпеки та співробітництва у Європі від 1 серпня 1975 року, Паризької хартії для нової Європи від 21 листопада 1990 року, Документа Копенгагенської наради Конференції з людського виміру ОБСЄ від 29 липня 1990 року, а також низки резолюцій Генеральної Асамблеї ООН, зокрема резолюції 68/262 «Територіальна цілісність України», 71/205, 72/190, 73/263, 74/168, 75/192, 76/179, 77/229 «Ситуація з правами людини в тимчасово окупованих Автономній Республіці Крим та місті Севастополі (Україна)», 73/194, 74/17, 75/29, 76/70 «Проблема мілітаризації Автономної Республіки Крим та міста Севастополя, Україна, а також частин Чорного та Азовського морів», 11/1 від 2 березня 2022 року «Агресія проти України», 11/2 від 24 березня 2022 року «Гуманітарні наслідки агресії проти України», 11/4 від 12 жовтня 2022 року «Територіальна цілісність України: захист принципів Статуту ООН», 11/5 від 14 листопада 2022 року «Сприяння здійсненню правового захисту і забезпечення відшкодування шкоди у зв'язку з агресією проти України», 11/6 від 23 лютого 2023 року «Принципи Статуту ООН, що лежать в основі всеохоплюючого, справедливого та сталого миру в Україні», 78/221, 79/184, 80/223 «Ситуація з правами людини на тимчасово окупованих територіях України, включаючи Автономну Республіку Крим та місто Севастополь», 78/316 від 11 липня 2024 року «Безпека та захищеність ядерних об'єктів України, включаючи Запорізьку АЕС», 11/7 від 24 лютого 2025 року «Просування всеохоплюючого, справедливого та сталого миру в Україні», 11/9 від 3 грудня 2025 року «Повернення українських дітей», 80/111 від 10 грудня 2025 року «Зміцнення міжнародного співробітництва та координації зусиль у справі вивчення, пом'якшення та мінімізації наслідків Чорнобильської катастрофи»,

відзначаючи, що збройні формування російської федерації несуть відповідальність за жахливі масштаби насильства до цивільного населення України, включно з воєнними злочинами, злочинами проти людяності, які вчиняються з метою руйнування політичних, економічних і соціальних підвалин Української держави, та здійсненням геноциду з наміром знищення українців, як етнонаціональної групи,

рішуче засуджуючи нав'язування російською федерацією протиправних вимог щодо зміни внутрішньої та зовнішньої політики України на догоду агресивним цілям російської федерації,

висловлюючи переконання, що зухвале порушення загальноновизнаних норм міжнародного права та засадничих міжнародно-правових актів є складовою частиною державної політики російської федерації, спрямованої на підірив світового правопорядку задля досягнення її реваншистських цілей,

звертаючи увагу на рішення Міжнародного Суду Організації Об'єднаних Націй від 16 березня 2022 року, яким російську федерацію було зобов'язано негайно припинити військову операцію в Україні,

засуджуючи зухвале нехтування російською федерацією законних і обґрунтованих вимог міжнародних інституцій щодо припинення протиправної збройної агресії проти України, свавільне продовження злочинних воєнних дій та демонстративне порушення норм міжнародного права і своїх міжнародних зобов'язань,

зважаючи на норми міжнародного гуманітарного права, зокрема IV Гаазької конвенції про закони і звичаї війни на суходолі та додатка до неї: Положення про закони і звичаї війни на суходолі від 18 жовтня 1907 року, Женевської конвенції про захист цивільного населення під час війни від 12 серпня 1949 року та Додаткового протоколу до Женевських конвенцій від 12 серпня 1949 року, що стосується захисту жертв міжнародних збройних конфліктів (Протокол I), від 8 червня 1977 року,

рішуче засуджуючи організоване, систематичне і масове порушення законів та звичаїв війни, яке не можна обґрунтувати переслідуванням цілей здобуття військової переваги, шляхом нанесення цілеспрямованих, включаючи високоточними ракетами і невибіркових обстрілів, що застосовуються до цивільних об'єктів та інфраструктури, що спричиняють численні жертви серед мирного населення; здійснення цілеспрямованих нападів, навмисних убивств, зґвалтувань, насильницьких зникнень, катувань, нелюдського поводження, навмисного заподіяння сильних страждань та важких тілесних ушкоджень і шкоди здоров'ю, протиправного затримання і утримання цивільних громадян України; вчинення позасудових страт стосовно цивільного населення і українських військовослужбовців; здійснення незаконного вивезення громадян України та їх подальшого утримання на території російської федерації; знищення критичної цивільної інфраструктури, яка забезпечує життєдіяльність населених пунктів, включаючи: постачання питної води, тепла, електричної енергії, газу, пального; знищення сховищ із запасами продовольства; руйнування житлових будинків, лікарень, шкіл, адміністративних будинків; руйнування господарських підприємств, що становить екологічну небезпеку для цивільного населення; незаконне та великомасштабне знищення та привласнення майна, не викликане воєнною необхідністю,

вітаючи видання Міжнародним кримінальним судом ордерів на арешт володимира путіна та марії львової-бєлової у зв'язку зі злочинними діями з незаконної депортації українських дітей до російської федерації, а також російського ексміністра оборони сергія шойгу, начальника генштабу валерія герасимова, командувача дальньої авіації сергія кобилаша та командувача чорноморського флоту віктора соколова за злочинні удари по об'єктах української енергетики,

Відзначаючи, що збройні формування російської федерації систематично й організовано застосовують жорстоке насильство, залякування, й примус до цивільного населення під російською окупацією, що призвело до встановлення повного контролю силових відомств російської федерації над політичним

процесом, руйнування демократичних інституцій та механізмів, жорсткого обмеження політичних прав і свобод українських громадян, усунення та заміни легітимних органів влади, примусу до участі у фіктивних заходах, покликаних для політичної легітимізації злочинних дій російської федерації,

послідовно засуджуючи злочинні акти політичного терору російської федерації проти населення тимчасово окупованих територій України шляхом проголошення фіктивних квазі політичних режимів на тимчасово окупованих територіях України для прикриття факту злочинної окупації цих територій російською федерацією, а також засуджуючи вусі спроби російської влади виправдати цей політичний терор через маніпулятивне перекручування та зловживання нормами міжнародного права,

рішуче засуджуючи триваючу окупацію Запорізької атомної електростанції збройними формуваннями російської федерації та залякування українського населення шляхом обстрілів ракетами, траєкторія польоту яких проходила у загрозливій близькості над Запорізькою, Хмельницькою та Південноукраїнською атомними електростанціями, та влучання в укриття Чорнобильської атомної електростанції,

висловлюючи тверду впевненість, що російська федерація своїми актами терору й геноциду цілеспрямовано поглиблює гуманітарну кризу в Україні не лише задля виснаження спротиву Українського народу, а й для поширення дестабілізації в усій Європі,

висловлюючи щиру вдячність іноземним державам та міжнародним організаціям, які надають безпекову, матеріальну, фінансову, гуманітарну допомогу Україні,

зважаючи на важливість об'єднання зусиль міжнародної спільноти задля рішучої протидії збройній агресії російської федерації проти України та припинення геноциду українців,

Верховна Рада України від імені Українського народу закликає:

об'єднати зусилля для відновлення пошкоджених енергетичних об'єктів для стабілізації енергетичних мереж та забезпечення безперебійності функціонування систем централізованого теплопостачання і водопостачання, та сприяти забезпеченню безпечних умов життя, доступу до медичних і освітніх послуг та створення робочих місць в Україні,

посилити економічний, політичний і дипломатичний тиск на російську федерацію, республіку білорусь та інші держави, що підтримують російську агресію проти України, з метою поглиблення економічної ізоляції держави-агресора, протидії обходу санкцій, зокрема через застосування вторинних санкцій,

засудити дії Ісламської Республіки Іран та Кореїської Народно-Демократичної Республіки з постачання озброєння до російської федерації, яке використовується для атак на цивільне населення та руйнування об'єктів

інфраструктури України, а також участь військових формувань Кореїської Народно-Демократичної Республіки у збройній агресії проти України,

спрямувати гуманітарну допомогу для захисту цивільних людей і цивільної інфраструктури в Україні з метою відновлення пошкоджених енергетичних об'єктів, стабілізації енергетичних мереж та забезпечення безперебійності функціонування систем централізованого теплопостачання та водопостачання, сприяти забезпеченню безпечних умов життя, доступу до медичних і освітніх послуг та створенню робочих місць в Україні,

підтримати зусилля, спрямовані на надання Україні надійних юридично зобов'язальних гарантій безпеки, які мають стати ефективним інструментом недопущення повторення агресії проти нашої держави та відновлення миру на європейському континенті,

здійснити кроки для зміцнення обороноздатності України шляхом надання військової допомоги, засобів протиповітряної оборони та далекобійної зброї, створення спільних підприємств та залучення інвестицій в український оборонно-промисловий комплекс, включно з використанням заморожених російських активів для згаданих потреб, насамперед з метою захисту її цивільного населення та критичної інфраструктури від варварських ракетно-бомбових обстрілів та атак ударних безпілотних літальних апаратів, які майже щоденно здійснює армія держави-агресора, а також з метою стримування експансіоністських намірів російської федерації та поступової деокупації всієї території України, тимчасово окупованої державою-агресором починаючи з 2014 року,

змусити російську федерацію погодитися на імплементацію повного і безумовного припинення вогню як першого кроку до реального мирного процесу, спрямованого на відновлення всеохоплюючого, справедливого та сталого миру на основі поваги до міжнародного права, у тому числі поваги до територіальної цілісності України в межах міжнародно визнаного державного кордону України, включно з територіальними водами,

вимагати від російської федерації звільнення всіх громадян України, зокрема військовополонених, інтернованих, цивільних, примусово переміщених та депортованих осіб, включно з дітьми,

долучитися до Спеціального трибуналу щодо злочину агресії проти України, який є важливим механізмом відновлення справедливості для нашої держави, а також сприяти його ефективній діяльності із залученням ширшої міжнародної підтримки,

сприяти розслідуванню злочину агресії та воєнних злочинів, скоєних російською федерацією, шляхом застосування принципу універсальної юрисдикції відповідно до національного законодавства кожної держави,

сприяти моніторингу та документуванню російських злочинів міжнародними та українськими організаціями та правозахисними групами,

забезпечити компенсацію всіх збитків, завданих Україні російською збройною агресією, за рахунок конфіскованих та заморожених активів російської федерації,

заборонити в'їзд на території держав вільного світу громадянам російської федерації, які брали участь у збройній агресії російської федерації проти України,

ухвалити під час Кіпрського головування в Раді Європейського Союзу рішення про відкриття Кластера 1 «Основи» як необхідної передумови для відкриття всіх інших переговорних кластерів у перемовинах про приєднання України до Європейського Союзу,

залишити на порядку денному питання приєднання України до Організації Північноатлантичного договору, що сприяло б підвищенню рівня безпеки та стабільності на Європейському континенті.

